Nodiadau ategol ar gyfer Ilenwi deiseb ysgaru/diddymu/ ymwahanu (cyfreithiol)

Pwysig

Dylech lenwi'r ddeiseb hon os ydych am wneud cais i'r llys i ddiddymu priodas neu bartneriaeth sifil neu os ydych am gael ymwahaniad (cyfreithiol) oddi wrth eich priod neu bartner sifil. Dim ond os ydych wedi priodi neu wedi bod mewn partneriaeth sifil am o leiaf blwyddyn y gallwch wneud cais am ysgariad/ddiddymiad.

Yn y ffurflen hon, mae unrhyw gyfeiriad at dystysgrif priodas neu dystysgrif partneriaeth sifil yn golygu copi ardystiedig o'r cofnod yn y Gofrestr Priodasau neu'r Gofrestr Partneriaethau Sifil. Os nad yw'r dystysgrif priodas/partneriaeth sifil wreiddiol gennych, gallwch wneud cais i'r Swyddfa Gofrestru Gyffredinol neu i'r Swyddog Cofrestru perthnasol am gopi ardystiedig. Darllenwch daflen D183 – Ynglŷn ag Ysgariad/ Diddymiad neu D192 – Ynglŷn ag Ymwahaniad (Cyfreithiol) i gael rhagor o fanylion, gellir cael copïau o'r rhain o lys teulu neu drwy fynd i www.justice.gov.uk.

Os cawsoch briodas grefyddol yn ogystal â phriodas sifil, efallai na fydd yr achos ysgaru hwn yn diddymu rhan grefyddol eich priodas. Mae'n bwysig eich bod yn cysylltu â'r awdurdod crefyddol perthnasol a awdurdododd y briodas i weld a ddylech gymryd camau i ddiddymu'r briodas honno. Os na fyddwch yn diddymu'r briodas grefyddol, gallai hyn effeithio arnoch chi a'ch plant.

Yn achos ceisiadau brys, efallai y bydd modd i chi ddarparu ymrwymiad i'r llys i gyflwyno'r dystysgrif priodas/partneriaeth sifil wreiddiol neu gopi ardystiedig ohoni i'r llys yn ddiweddarach.

Os ydych yn atodi unrhyw orchymyn gan yr Uchel Lys, llys sirol neu'r llys teulu i'ch deiseb, rhaid iddo fod yn gopi dan sêl o'r gorchymyn (hynny ydy, copi sydd wedi'i stampio â sêl y llys). Os ydych yn atodi gorchymyn wedi'i wneud gan Lys Achosion Teulu/llys ynadon, rhaid iddo fod yn gopi ardystiedig (copi wedi'i ardystio gan swyddog y llys fel gwir gopi o'r gorchymyn gwreiddiol), neu gopi sydd wedi'i stampio â sêl y llys cychwynnol. Os nad ydych yn sicr beth sydd ei angen, cysylltwch â'r llys lle rydych yn gwneud cais am gymorth.

Supporting notes for guidance on completing a divorce/dissolution/ (judicial) separation petition

Important

You should complete this petition if you wish to make an application to the court to dissolve a marriage or civil partnership or if you wish to obtain a (judicial) separation from your spouse or civil partner. You can only apply for a divorce/dissolution if you have been in your marriage or civil partnership for at least one year.

In this form any reference to a marriage certificate or civil partnership certificate means a certified copy of the entry in the Register of Marriages or Register of Civil Partnerships. If you do not have the original marriage/civil partnership certificate, you can apply for a certified copy from the General Register Office or from the relevant Register Officer. Please see leaflet D183 – About Divorce/ Dissolution or D192 – About (Judicial) Separation for more details, copies of which can be obtained from either a family court or by going to www.justice.gov.uk.

If you entered into a religious marriage as well as a civil marriage, these divorce proceedings may not dissolve the religious part of your marriage. It is important that you contact the relevant religious authority which authorised the marriage to see whether or not you should take steps to dissolve that marriage. If you do not dissolve the religious marriage, this could have consequences for you and your children.

In cases of urgent applications it may be possible for you to provide an undertaking to the court to deliver the original or a certified copy of the marriage/civil partnership certificate to the court at a later date.

If you are attaching any order of the High Court, county court or family court to your petition, it must be a sealed copy of the order (that is, a copy that has been stamped with the seal of the court). If you are attaching an order made by a Family Proceedings Court/magistrates' court, it must be a certified copy (a copy certified by a court officer to be a true copy of the original order), or a copy that has been stamped with the seal of the originating court. If you are in any doubt about what is needed, please contact the court where you are applying for assistance.

Ar ôl ei llenwi, anfonwch neu ewch â'r ffurflen gais i'r llys ynghyd â ffi'r llys ac unrhyw ddogfennau yr ydych yn eu hatodi i gefnogi'ch cais. Bydd angen i chi hefyd roi copi i'r llys o'r ddeiseb a'r dogfennau ar gyfer pob Atebydd.

Fel arfer, dylech wneud eich cais i'r Ganolfan Deulu Ddynodedig yn eich ardal. Gallwch ddod o hyd i hyn, a rhestr lawn o lysoedd a'r math o waith y maent yn ei wneud ar-lein yn courttribunalfinder.service.gov.uk.

Efallai bydd angen i chi dalu ffi gyda'ch cais. Dylech ddarllen taflen **EX50 Ffioedd Llys Sifil a Llys Teulu** i weld beth fydd y ffi, os bydd, y bydd angen i chi ei dalu. Mae'r daflen hon ar gael o'ch llys lleol neu ar ein gwefan hmctsformfinder.justice.gov.uk.

Ceisiwch lenwi'r ffurflen orau gallwch. Os na fydd y ffurflen wedi'i llenwi'n gyflawn efallai na fydd y llys yn gallu codi'ch deiseb a gall hyn oedi'ch achos.

Cymorth i lenwi'r ffurflen

Bydd y nodiadau isod yn eich helpu i lenwi'r ffurflen. Ond, os nad ydych yn sicr am unrhyw rai o'r cwestiynau neu sut i'w hateb, efallai y dymunwch geisio cyngor cyfreithiol. Nodwch, gall staff y llys eich helpu o ran materion o drefn y llys, ond ni allant gynnig cymorth cyfreithiol.

Tudalen 1: Rhowch yr enw llawn yr ydych yn cael eich adnabod wrtho ar hyn o bryd, ac wedyn cadarnhau beth yr ydych yn gwneud cais amdano drwy dicio'r blwch priodol.

Rhan 1: Amdanoch chi (y Deisebydd) a'r Atebydd

Chi yw'r Deisebydd. Eich priod neu eich partner sifil yw'r Atebydd. Dylech roi eich manylion cyfredol a manylion cyfredol yr Atebydd mor llawn ag y gallwch, gan wneud yn sicr eich bod yn rhoi'r enwau yr ydych eich dau yn cael eich adnabod wrthynt ar hyn o bryd.

Os nad ydych am ddatgelu eich cyfeiriad chi neu gyfeiriad eich plentyn/plant, er enghraifft oherwydd y byddech o bosibl yn teimlo dan fygythiad petai'r Atebydd yn gwybod lle rydych yn byw neu oherwydd bod hanes o drais domestig, gallwch adael y manylion yn wag a llenwi ffurlen **C8**, manylion Cyswllt cyfrinachol.

Swydd

Rhowch eich swydd chi a swydd yr Atebydd. Os nad ydych yn gweithio ar hyn o bryd, rhowch 'Di-waith/ wedi ymddeol/gofalwr' neu ryw ddisgrifiad arall o'ch sefyllfa.

Take or send the completed application form to the court together with the court fee and any documents you are attaching in support of your application. You will also need to give the court a copy of the petition and documents for each Respondent.

You should normally make your application to the Designated Family Centre for your area. You can find this, and a full list of courts and what type of work they do online at courttribunalfinder.service.gov.uk

You may need to pay a fee with your application. You should read leaflet **EX50 Civil and family court fees** to find out what fee, if any, you need to pay. This leaflet is available from your local court or online at hmctsformfinder.justice.gov.uk.

Complete the form as fully as you are able. If the form is not fully completed the court may be unable to issue your petition and this may delay your case.

Assistance in completing the form

The notes below will help you to complete the form. However if you are unsure about any of the questions or how to answer them you may wish to seek legal advice. Please note, while court staff will help on procedural matters, they cannot offer legal advice.

Page 1: Insert the full name by which you are currently known, and then confirm what you are applying for by ticking the appropriate box.

Part 1: About you (the Petitioner) and the Respondent

You are known as the Petitioner. Your spouse or civil partner is known as the Respondent. You should enter your current details and the Respondent's current details as fully as you know them, making sure you enter the names by which you are both currently known.

If you do not wish to disclose your or your child(ren)'s address, for example because you may feel threatened by the Respondent knowing where you live, or because there is a history of domestic violence, you can leave the details blank and complete Confidential contact details, form **C8**.

Occupation

Please give your occupation and that of the Respondent. If you are not in current employment, please state 'Unemployed/retired/carer' or some other description of your situation.

Rhan 2: Manylion y briodas/ bartneriaeth sifil

Mae'n bwysig fod y manylion yn cael eu nodi **yn union** fel y cânt eu dangos ar eich tystysgrif priodas neu bartneriaeth sifil.

Dylech atodi copi ardystiedig o'r dystysgrif priodas/ partneriaeth sifil ynghyd ag unrhyw ddogfennau ategol eraill sy'n ymwneud ag unrhyw newid i enw (megis copi ardystiedig o weithred newid enw). Ni ellir derbyn llungopïau. Os bu ichi brodi neu ymrwymo i bartneriaeth sifil mewn gwlad dramor a bod eich tystysgrif priodas/partneriaeth sifil yn iaith y wlad honno, rhaid i chi ddarparu cyfieithiad o'r dystysgrif yn Saesneg, neu yn Gymraeg mewn llys yng Nghymru, a hynny oddi wrth unigolyn awdurdodedig (unigolyn wedi'i awdurdodi i wneud cyfieithiadau). Dylai'r cyfieithiad gael ei ardystio gan notari cyhoeddus neu ei ddilysu gan ddatganiad gwirionedd.

Pan fyddwch yn nodi lle gweinyddwyd y briodas neu lle ffurfiwyd y bartneriaeth sifil, dylech ysgrifennu'r union eiriau sydd ar y dystysgrif priodas/partneriaeth sifil, gan gynnwys y geiriau sydd wedi'u hargraffu ac mewn llawysgrifen, sy'n dod ar ôl yr ymadrodd 'Gweinyddwyd y briodas yn' neu 'Ffurfiwyd y Bartneriaeth Sifil yn'.

Er enghraifft:

•	Ar gyfer priodas mewn Swyddfa Gofrestru: 'Y Swyddfa Gofrestru, yn Nosbarth	
	yn Sir	
•	Ar gyfer priodas a gynhaliwyd mewn eglwys:	
	ym Mhlwyf yn Sir	
•	Ar gyfer partneriaeth sifil: 'vn Awdurdod Cofrestru	

Rhan 3: Awdurdodaeth

Mae'n bwysig bod yn sicr fod gan y llys awdurdodaeth (â gallu fel mater cyfreithiol) i ddelio â'ch cais. Mae awdurdodaeth yn dibynnu ar y ffaith bod gennych chi a/neu'r Atebydd gysylltiad penodol â Chymru a Lloegr, a all fod yn gysylltiad a restrir yn un o'r Rheoliadau y cyfeirir atynt isod, neu gysylltiad sy'n arwain at 'awdurdodaeth weddillol' y llys. Mae'n bosibl i chi gael cysylltiad o dan fwy nag un opsiwn.

Part 2: Details of marriage/civil partnership

It is important that the details are entered **exactly** as they are shown on your marriage or civil partnership certificate.

You should attach a certified copy of the marriage/ civil partnership certificate together with any other supporting documents regarding any change of name (such as a certified copy of a change of name deed). Photocopies cannot be accepted. If you married or entered into a civil partnership in a foreign country and your marriage/civil partnership certificate is in the language of that country, you must provide a translation of the certificate into English, or Welsh in a court in Wales, from an authorised person (a person authorised for translations). The translation should be certified by a notary public or be authenticated by a statement of truth.

When giving the place at which the marriage/civil partnership was formed you should write the exact words contained in the marriage/civil partnership certificate, including both the printed and written words, which come after the phrase 'Marriage solemnised at' or 'Civil Partnership formed at'.

For example:

For a marriage in a Register Office: 'The Register Office, in the District of
in the County of
For a marriage which took place in a church: 'Church,
in the Parish of
in the County of
For a civil partnership: '

Part 3: Jurisdiction

It is important to be sure that the court has jurisdiction (is able as a matter of law) to deal with your application. Jurisdiction depends on you and/or the Respondent having a specific connection to England and Wales, which may be a connection listed in one of the Regulations referred to below, or a connection which gives rise to the court's 'residual jurisdiction'. It is possible for you to have a connection under more than one option.

Awdurdodaeth o dan Reoliad y Cyngor neu Reoliadau Partneriaethau Sifil neu Reoliadau Priodasau (Cyplau o'r un Rhyw)

Mae'r prif gysylltiadau sy'n rhoi awdurdodaeth i lys wedi'u nodi isod yn y darpariaethau canlynol:

- ar gyfer achosion priodasol, Erthygl 3(1) o Reoliad y Cyngor (EC) Rhif 2201/2003 - 27 Tachwedd 2003;
- ar gyfer achosion partneriaeth sifil, Rheoliadau Partneriaethau Sifil (Awdurdodaeth a Chydnabod Dyfarniadau) 2005; ac
- ar gyfer achosion priodasol yn cynnwys cyplau o'r un rhyw, Rheoliadau Priodasau (Cyplau o'r Un Rhyw) (Awdurdodaeth a Chydnabod Dyfarniadau) 2014.

Os ydych o'r farn bod gan y llys awdurdodaeth i wrando'r achos o dan un o'r darpariaethau hyn dylech

- dicio'r blwch priodol i ddangos pa un o'r darpariaethau hyn sy'n berthnasol; ac
- wedyn datgan y cysylltiad(au) ('y sail') yr ydych yn dibynnu arno i ddangos bod gan y llys awdurdodaeth.

Nodir y cysylltiadau perthnasol isod. Mae'r cysylltiadau'n dibynnu ar lle mae eich 'preswylfan arferol' neu eich 'domisil' chi neu 'breswylfan arferol' neu 'ddomisil' yr Atebydd.

Preswylfa Arferol – Dyma'r wlad lle rydych yn byw'n wirfoddol ac at ddibenion sefydlog (megis gwaith, hyfforddiant, bywyd teuluol) ar wahân i absenoldebau dros dro neu achlysurol. Mae'n rhaid i chi dreulio amser sylweddol mewn man i fod yn preswylio'n arferol yno.

Domisil – Dyma'r wlad yr ydych yn ei hystyried yn gartref parhaol i chi.

Nodyn: Os yw eich priod/partner sifil yn byw mewn gwlad arall neu'n wladolyn gwlad arall, efallai fod yr opsiwn ganddynt o gychwyn achos dramor, a gallai hyn atal eich achos rhag parhau yma.

Y cysylltiadau perthnasol

Bydd gan y llys awdurdodaeth i wrando eich achos o dan Reoliad y Cyngor neu'r Rheoliadau Partneriaethau Sifil neu'r Rheoliadau Priodasau (Cyplau o'r Un Rhyw) os bydd unrhyw un o'r cysylltiadau canlynol yn berthnasol ar ddyddiad codi'ch deiseb. Dylech ddatgan pa gysylltiadau sy'n berthnasol i'ch sefyllfa chi. Does dim angen ichi nodi mwy nag un, ond os oes mwy nag un cysylltiad yn berthnasol, gallwch ddatgan mwy os dymunwch.

Jurisdiction under the Council Regulation or Civil Partnership Regulations or Marriage (Same Sex Couples) Regulations

The principal connections that give the court jurisdiction are set out in the following provisions:

- for matrimonial proceedings, Article 3(1) of Council Regulation (EC) No 2201/2003 of 27 November 2003;
- for civil partnership proceedings, the Civil Partnership (Jurisdiction and Recognition of Judgments) Regulations 2005; and
- under the Marriage (Same Sex Couples)
 (Jurisdiction and Recognition of Judgments)
 Regulations 2014 for matrimonial proceedings involving same sex couples.

If you consider that the court has jurisdiction to hear the case under one of these provisions you should

- tick the appropriate box to show which of these provisions applies; and
- then state the connection(s) ('the grounds') on which you rely to show that the court has jurisdiction.

The relevant connections are set out below. These connections depend on where you or the Respondent have your 'habitual residence' or your 'domicile'.

Habitual Residence – This is the country where you live voluntarily and for settled purposes (such as work, training, family life), apart from temporary or occasional absences. You must spend a substantial amount of time in a place to be habitually resident there.

Domicile – This is the country which you consider to be your permanent home.

Note: If your spouse/civil partner lives in or is a national of another country, they may have the option of issuing proceedings abroad, and this could prevent your case from continuing here.

The relevant connections

The court will have jurisdiction to hear your case under the Council Regulation or the Civil Partnership Regulations or the Marriage (Same Sex Couples) Regulations if any of the following connections applies on the date on which your petition is issued. You should state which of the connections matches your situation. You do not need to specify more than one, but if more than one connection applies, you may state more if you wish.

Os nad yw eich priod/partner sifil, neu os na chaiff eich priod/partner sifil, breswylio'n arferol yng Nghymru a Lloegr, dylech ddatgan yr holl gysylltiadau sy'n berthnasol.

Dyma'r cysylltiadau:

- Y Deisebydd a'r Atebydd yn preswylio'n arferol yng Nghymru a Lloegr.
- Y Deisebydd a'r Atebydd yn preswylio'n arferol ddiwethaf yng Nghymru a Lloegr a'r [Deisebydd*] [neu] [yr Atebydd*] yn dal i breswylio yno (*noder fel y bo'n briodol).
- Yr Atebydd yn preswylio'n arferol yng Nghymru a Lloegr.
- Y Deisebydd yn preswylio'n arferol yng Nghymru a Lloegr ac wedi preswylio yno am o leiaf blwyddyn yn union cyn cyflwyno'r ddeiseb.
- Y Deisebydd â'i ddomisil ac yn preswylio'n arferol yng Nghymru a Lloegr ac wedi preswylio yno am o leiaf chwe mis yn union cyn y ddeiseb.
- (mewn achosion priodasol yn unig) Y Deisebydd a'r Atebydd ill dau â'u domisil yng Nghymru a Lloegr.

Os ydych chi a'r Atebydd yn preswylio'n arferol yng Nghymru a Lloegr, dylech dicio'r blwch wrth y datganiad hwnnw.

Os nad yw hwn yn berthnasol i chi, neu os ydych am ddibynnu ar unrhyw gysylltiad(au) ychwanegol neu wahanol, ticiwch 'arall' ac yn y blwch ysgrifennwch y cysylltiadau eraill yr ydych yn dibynnu arnynt.

Awdurdodaeth Weddillol

Os nad oes yr un o'r uchod yn berthnasol, efallai fod gan y llys awdurdodaeth o hyd ar sail wahanol (a elwir yr awdurdodaeth weddillol) y tu allan i Reoliad y Cyngor a'r Rheoliadau Partneriaethau Sifil a'r Rheoliadau Priodasau (Cyplau o'r Un Rhyw). Bydd y cysylltiad a fydd yn rhoi awdurdodaeth weddillol o'r fath yn dibynnu ar sut fath o achos ydyw – achos priodasol neu achos partneriaeth sifil.

Ar gyfer achos priodasol, mae gan y llys awdurdodaeth ar sail weddillol os:

nad oes gan unrhyw lys mewn unrhyw Wladwriaeth Gytundebol (hynny yw, dim un llys yn un o Aelod-wladwriaethau'r UE) awdurdodaeth o dan Reoliad y Cyngor (gan nad yw'r Deisebydd na'r Atebydd yn preswylio'n arferol mewn unrhyw Wladwriaeth Gytundebol arall, ac nad oes ychwaith Wladwriaeth Gytundebol y mae'r ddau'n wladolion ynddi, neu yn achos y DU ac Iwerddon, y mae'r ddau â'u domisil ynddynt); ac If your spouse/civil partner is not, or may not be, habitually resident in England and Wales, you should state all the connections that apply.

The connections are that:

- The Petitioner and the Respondent are habitually resident in England and Wales.
- The Petitioner and Respondent were last habitually resident in England and Wales and the [Petitioner*] [or] [the Respondent*] still reside there (*specify as appropriate).
- The Respondent is habitually resident in England and Wales.
- The Petitioner is habitually resident in England and Wales and has resided there for at least a year immediately prior to the presentation of the petition.
- The Petitioner is domiciled and habitually resident in England and Wales and has resided there for at least six months immediately prior to the petition.
- (in a matrimonial case only) The Petitioner and Respondent are both domiciled in England and Wales.

If you and the Respondent are both habitually resident in England and Wales, you should tick the box next to that statement.

If this does not apply to you, or if you wish to rely on any additional or alternative connection(s), please tick 'other' and write in the box any of the other connections on which you rely.

Residual jurisdiction

If none of the above applies, the court may still have jurisdiction on an alternative basis (known as the residual jurisdiction) outside the Council Regulation and the Civil Partnership Regulations and the Marriage (Same Sex Couples) Regulations. The connection which will give such residual jurisdiction will depend on whether the proceedings are matrimonial or civil partnership proceedings.

For matrimonial proceedings, the court has jurisdiction on a residual basis if:

 no court in any Contracting State (that is, no court in an EU Member State) has jurisdiction under the Council Regulation (because neither the Petitioner nor Respondent is habitually resident in any other Contracting State, nor is there any Contracting State of which they are both nationals, or in the case of the UK and Ireland, in which they are both domiciled); and os yw'r Deisebydd neu'r Atebydd â'i ddomisil yng Nghymru a Lloegr ar y dyddiad a codir y ddeiseb.

Os yw'r opsiwn hwn yn cyfateb i'ch sefyllfa chi, dylech dicio'r blwch wrth ymyl y datganiad priodol a nodi ai'r Deisebydd neu'r Atebydd sydd â'i ddomisil yng Nghymru a Lloegr.

Ar gyfer achos partneriaeth sifil, mae gan y llys awdurdodaeth ar sail weddillol os nad oes gan yr un llys awdurdodaeth, neu os na chydnabyddir bod gan yr un llys awdurdodaeth o dan y Rheoliadau Partneriaethau Sifil (Awdurdodaeth a Chydnabod Dyfarniadau), a naill ai:

 bod y Deisebydd neu'r Atebydd â'i ddomisil yng Nghymru neu Lloegr

neu

 bod y Deisebydd a'r Atebydd wedi'u cofrestru'n bartneriaid sifil i'w gilydd yng Nghymru a Lloegr ac y byddai er budd cyfiawnder i'r llys ysgwyddo awdurdodaeth yn yr achos hwn.

Os yw un o'r rhain yn berthnasol i'ch sefyllfa, dylech:

- · dicio'r blwch wrth ymyl y datganiad priodol; ac
- wedyn ticio'r blwch wrth ymyl y cysylltiad y mae'n cyfateb iddo.

Ar gyfer priodasau gyda chyplau o'r un rhyw, bydd gan y llysoedd awdurdodaeth weddilliol:

- os nad oes gan unrhyw lys mewn unrhyw Wladwriaeth Gytundebol (hynny ydy, dim un llys yn un o Aelod-wladwriaethau'r UE) awdurdodaeth o dan Reoliadau Priodasau (Cyplau o'r Un Rhyw) (gan nad yw'r Deisebydd na'r Atebydd yn preswylio'n arferol mewn unrhyw Wladwriaeth Gytundebol arall, ac nad oes ychwaith Wladwriaeth Gytundebol y mae'r ddau'n wladolion ynddi, neu yn achos y DU ac Iwerddon, y mae'r ddau'n ddomisil yng Nghymru a Lloegr); ac
- os yw'r Deisebydd neu'r Atebydd â'i ddomisil yng Nghymru a Lloegr ar y dyddiad pan godir y ddeiseb;

neu

 os yw'r Deisebydd neu'r Atebydd wedi priodi ei gilydd yng Nghymru a Lloegr ac y byddai er budd cyfiawnder i'r llys ysgwyddo awdurdodaeth yn yr achos hwn.

Os nad oes dim o'r cysylltiadau a ddisgrifir uchod, pa un ai o dan y rheoliadau perthnasol neu awdurdodaeth weddillol, yn cyfateb i'ch sefyllfa chi, ni fydd gan y llys awdurdodaeth i ddelio â'ch cais. either the Petitioner or the Respondent is domiciled in England and Wales on the date when the petition is issued.

If this option matches your situation you should tick the box next to the appropriate statement and state whether the Petitioner or the Respondent is domiciled in England and Wales.

For civil partnership proceedings, the court has jurisdiction on a residual basis if no court has, or is recognised as having, jurisdiction under the Civil Partnership (Jurisdiction and Recognition of Judgments) Regulations, and either:

 the Petitioner or the Respondent is domiciled in England or Wales

or

 the Petitioner and the Respondent registered as civil partners of each other in England and Wales and it would be in the interests of justice for the court to assume jurisdiction in this case.

If any options matches your situation, you should:

- tick the box next to the appropriate statement; and
- then tick the box by the connection which matches.

For marriages of same sex couples, the courts has jurisdiction on a residual basis if:

- no court in any Contracting State (that is, no court in an EU Member State) has jurisdiction under the Marriage (Same Sex Couples) Regulations (because either the Petitioner nor the Respondent is habitually resident in any other Contracting State, nor is there any Contracting State of which they are both nationals, or in the case of the UK and Ireland, in which they are both domociled in England and Wales); and
- either the Petitioner or the Respondent is domiciled in England and Wales on the date when the petition is issued;

or

 the Petitioner or the Repondent married each other in England and Wales and it would be in the interests of justice for the court to assume jurisdiction in this case.

If none of the connections described above, whether under the relevant regulations or residual jurisdiction, matches your situation, the court will not have jurisdiction to deal with your application.

Os ydych chi'n llenwi'r ffurflen hon ac angen cymorth i benderfynu ar ba gysylltiad sy'n berthnasol, dylech gael cyngor cyfreithiol, yn arbennig mewn achosion rhyngwladol.

Rhan 4: Achosion neu drefniadau eraill

Dylech nodi os oes achos arall wedi'i gynnal yng Nghymru a Lloegr, neu mewn man arall, yn ymwneud â'r canlynol:

- · eich priodas/partneriaeth sifil
- unrhyw blentyn yn y teulu
- unrhyw eiddo sy'n perthyn i chi neu i'r Atebydd.

Mae hyn yn cynnwys unrhyw achos yn ymwneud â'r briodas/partneriaeth sifil, neu ag unrhyw blentyn y teulu hyd yn oed os yw'r achos wedi dod i ben erbyn hyn neu os rhoddwyd y gorau i'r achos heb i benderfyniad terfynol gael ei wneud.

Dylech roi manylion y llys lle cynhaliwyd yr achos, manylion y gorchymyn/gorchmynion a wnaethpwyd, manylion unrhyw wrandawiadau yn y dyfodol ac, os oedd yr achos yn ymwneud â'ch priodas/partneriaeth sifil, dywedwch a wnaethoch chi a'r Atebydd barhau i fyw gyda'ch gilydd fel gŵr a gwraig/partneriaid sifil ar ôl i'r gorchymyn gael ei wneud.

Os oes achos wedi'i gynnal mewn llys y tu allan i Gymru a Lloegr sydd wedi effeithio ar y briodas/bartneriaeth sifil, neu a allai effeithio arnynt, rhowch enw'r wlad a'r llys lle mae'r achos yn cael ei gynnal neu wedi'i gynnal, dyddiad cychwyn yr achos ac enwau'r partïon, manylion y gorchymyn/gorchmynion a wnaethpwyd ac, os nad oes gorchymyn wedi'i wneud hyd yma, dyddiad unrhyw wrandawiad(au) i'r dyfodol.

Os yw eich cais yn seiliedig ar fod ar wahân am bum mlynedd, dylech ateb yr ail gwestiwn fel y bo'n briodol a rhoi manylion llawn unrhyw drefniadau a wnaethpwyd.

Rhan 5: Y ffaith/ffeithiau

Ticiwch y blwch priodol i nodi a ydych yn gwneud cais am ysgariad (yn achos priodas) neu ddiddymiad (yn achos partneriaeth sifil), neu am ymwahaniad (cyfreithiol) mewn perthynas â'ch priodas/partneriaeth sifil. Dilëwch y geiriau yn y datganiadau nad ydynt yn berthnasol.

Os ydych yn gwneud cais am ysgariad/ddiddymiad, rhaid bod o leiaf blwyddyn wedi mynd heibio ers eich priodas/partneriaeth sifil cyn y byddwch yn codi'r cais.

If you are completing this form and need help in deciding which connection applies, you should seek legal advice particularly in international cases.

Part 4: Other proceedings or arrangements

You should indicate, if there have been other proceedings in England and Wales, or elsewhere, concerning:

- your marriage/civil partnership
- any child of the family
- any property belonging to either you or to the Respondent.

This includes any proceedings relating to the marriage/civil partnership, or to any child of the family even if the proceedings have now finished or were abandoned without a final decision being made.

You should give details of the name of the court in which the proceedings took place, details of the order(s) which were made, details of any future hearings and, if proceedings were about your marriage/civil partnership, say whether you and the Respondent resumed living together as husband and wife/civil partners after the order was made.

If there have been proceedings in a court outside England and Wales which have affected the marriage/civil partnership, or may affect it, please give the name of the country and the court in which they are taking/have taken place, the date the proceedings were begun and the names of the parties, details of the order(s) made and if no order has yet been made, the date of any future hearing(s).

If your application is based on five years' separation you should answer the second question as appropriate and enter full details of any arrangements made.

Part 5: The fact(s)

Tick the appropriate box to indicate whether you are applying for a divorce (in the case of a marriage) or a dissolution (in the case of a civil partnership), or for a (judicial) separation in respect of your marriage/civil partnership. Delete the words that do not apply within the statements.

If you are applying for a divorce/dissolution, at least one year must have passed since you married/ entered into a civil partnership before you issue the application. Os ydych yn dibynnu ar y ffeithiau o'ch priod/partner sifil wedi gadael ers dwy flynedd, dwy flynedd o fyw ar wahân gyda chydsyniad neu bum mlynedd o fyw ar wahân, rhaid i'r cyfnod perthnasol fod wedi mynd heibio cyn y byddwch yn codi'r cais yn y llys. E.e. os gadawodd eich priod/partner sifil chi neu os dechreuoch chi fyw ar wahân ar 1 Mawrth 2010, y dyddiad cyntaf y gellir codi'r cais yw 2 Mawrth 2012 (neu 2015 yn achos byw ar wahân am 5 mlynedd).

Ticiwch y blwch/blychau priodol i ddangos y ffaith/ ffeithiau y bwriadwch ddibynnu arnynt i brofi'ch cais.

Rhan 6: Datganiad achos

Darperir y lle gwag hwn i chi roi manylion yr honiadau, yr ydych yn eu defnyddio i brofi'r ffeithiau a roddwyd yn Rhan 5. Yn y rhan fwyaf o achosion, bydd un neu ddwy frawddeg yn ddigon.

Yn achos priodas yn unig, os ydych wedi honni bod godineb wedi digwydd, rhowch:

 y dyddiad(au) a'r man(nau) lle digwyddodd y godineb.

At y diben hwn, mae godineb ddim ond yn berthnasol i ymddygiad yr Atebydd ag unigolyn o'r rhyw arall.

Does dim rhaid i chi enwi'r unigolyn yr honnir i'r atebydd odinebu ag ef/hi, oni bai y gallai'r honiad gael ei wrthwynebu.

Ni cheir defnyddio godineb fel ffaith ar gyfer diddymu partneriaeth sifil.

Os ydych wedi honni bod eich gŵr/gwraig wedi ymddwyn yn afresymol, rhowch:

 fanylion cwrs ymddygiad, neu ddigwyddiadau penodol, gan gynnwys dyddiadau, ond ni ddylid gorfod rhoi mwy na rhyw hanner dwsin o enghreifftiau o'r digwyddiadau mwy difrifol, gan gynnwys y rhai diweddaraf.

Os ydych wedi honni eich bod wedi'ch gadael rhowch:

- y dyddiad pan adawodd
- · manylion byr amgylchiadau'r gadael
- cadarnhad eich bod wedi byw ar wahân ers y dyddiad iddo/iddi adael.

Os ydych wedi honni eich bod wedi byw ar wahân am naill ai ddwy neu bum mlynedd, rhowch:

- ddyddiad y gwahanu
- manylion cryno ynghylch sut y digwyddodd y gwahanu

If you are relying on the facts of two years' desertion, two years' separation with consent or five years' separation, the relevant time period must have passed before you issue the application at the court. E.g. separation or desertion was on 1 March 2010, the first day that an application can be issued is 2 March 2012 (or 2015 in the case of 5 years separation).

Tick the appropriate box(es) to indicate the fact(s) you intend to rely on to prove your application.

Part 6: Statement of case

This space is provided for you to give details of the allegations, which you are using to prove the facts given in Part 5. In most cases one or two sentences will do.

In the case of marriage only, if you have alleged adultery give:

 the date(s) and place(s) where the adultery took place.

Adultery only applies to conduct between the Respondent and a member of the opposite sex for this purpose.

You do not have to name the person with whom your spouse is alleged to have committed adultery unless the allegation is likely to be disputed.

Adultery is not available as a fact for dissolution of a civil partnership.

If you have alleged unreasonable behaviour give:

 details of a course of conduct, or, particular incidents, including dates, but it should not be necessary to give more than about half a dozen examples of the more serious incidents, including the most recent.

If you have alleged desertion give:

- the date of desertion
- brief details of the circumstances of the desertion
- confirmation that you have lived separately since the date of desertion.

If you have alleged either two or five years' separation give:

- the date of separation
- brief details of how the separation came about

 (yn achos byw ar wahân am ddwy flynedd) cadarnhad bod yr Atebydd yn cytuno y ceir rhoi dyfarniad/gorchymyn.

Ymhob achos, rhowch unrhyw fanylion perthnasol eraill am y ffaith/ffeithiau yr ydych yn dibynnu arnynt.

Os bydd angen rhagor o le arnoch, cewch barhau ar ddalen ychwanegol o bapur. Rhaid i chi roi eich enw chi, enw'r Atebydd a Rhan 6 Datganiad am yr Achos ar ben y ddalen ychwanegol.

Rhan 7: Manylion y plant

Mae'r rhan hon yn gofyn am fanylion plant y teulu. Mae 'plant y teulu' yn cynnwys:

- (a) Plant a aned i chi ac i'r Atebydd neu a fabwysiadwyd gan y ddau ohonoch;
- (b) Plant eraill y mae'r ddau ohonoch yn eu trin fel plant y teulu: er enghraifft eich plant chi neu blant yr Atebydd, neu blant sydd wedi'u mabwysiadu gan un ohonoch;

Dylai unrhyw blant yn y categorïau hyn gael eu cynnwys yn eich deiseb.

Ar gyfer pob plentyn, dylech nodi:

- · eu henwau llawn, gan gynnwys eu cyfenw
- · eu rhywedd
- eu dyddiad geni, neu rhaid i chi os yw'n berthnasol ddatgan eu bod dros 18 oed
- pa un a ydynt yn dod o dan (a) neu (b) uchod.

Os na allwch gytuno ar drefniadau ar gyfer eich plant, gallwch wneud cais dan Ddeddf Plant 1989. Gweler taflenni CB1 Plant a'r llysoedd teulu a CB7 Canllaw i rieni wedi gwahanu: Plant a'r llysoedd teulu.

Rhan 8: Cymorth neu gyfleusterau arbennig os byddwch yn dod i'r Llys

Os bydd angen cymorth arbennig a/neu gyfleusterau arbennig arnoch chi neu'r Atebydd oherwydd anabledd neu nam, nodwch eich gofynion yn llawn. Bydd angen i staff y llys wybod, er enghraifft, os ydych am gael dogfennau mewn fformat gwahanol, megis Braille neu brint bras. Bydd angen iddynt hefyd wybod am unrhyw ofynion penodol y bydd gennych ar ddiwrnod y gwrandawiad, megis mynediad i gadair olwyn, dolen clyw, neu ddehonglydd iaith arwyddion. Os bydd angen cyfieithydd arnoch ar gyfer iaith dramor a heb allu darparu un eich hun, gallwch ofyn i'r llys archebu un ar eich cyfer.

 (in the case of two years' separation) confirmation that the Respondent consents to a decree/order being granted.

In all cases, please give any other relevant details about the fact(s) on which you rely.

If you need more space, you may continue on a separate sheet. You must put your name, the Respondent's name and Part 6 Statement of Case at the top of the continuation sheet.

Part 7: Details of the children

This part asks for details of children of the family. 'Children of the family' includes:

- (a) Children born to both you and the Respondent or adopted by both of you;
- (b) Other children treated by both of you as children of the family: for example your own or the Respondent's children, or children adopted by one of you;

Any children in these categories should be included on your petition.

For each child you should state:

- · their full names, including surname
- · their gender
- their date of birth, or you must if applicable state that they are over 18
- whether they fall under (a) or (b) above.

If you cannot agree arrangements for your children, you can make an application under the Children Act 1989. Please see leaflets CB1 Children and the family courts and CB7 Guidance for separated parents: Children and the family courts.

Part 8: Special assistance or facilities if you attend Court

If you or the Respondent need special assistance and/or special facilities due to a disability or impairment, please set out your requirements in full. The court staff will need to know, for example, if you want documents to be supplied in an alternative format, such as Braille or large print. They will also need to know about any specific requirements you may have on the day of the hearing, such as wheelchair access, a hearing loop, or a sign language interpreter. If you require a foreign language interpreter and are unable to provide your own, you may request that one is booked by the court.

Bydd staff y llys yn cysylltu â chi am eich gofynion. Mae'n bwysig eich bod yn dweud wrth y llys am eich holl anghenion. Os na wnewch hynny efallai y bydd oedi neu efallai y bydd angen gohirio'r gwrandawiad tan ddyddiad arall.

Rhan 9: Manylion cyflwyno Part 9: Service details

Gydol y broses ysgaru/diddymu/ymwahanu (cyfreithiol), bydd yn rhaid i'r llys anfon dogfennau i naill ai un neu'r holl bartïon yn yr achos, yn dibynnu ar ba gam y mae'r achos, wedi'i gyrraedd. Gelwir hyn yn broses cyflwyno'r dogfennau.

Throughout the divorce/dissolution/(judicial) separation process, the court will be required to send documents to either one or all of the parties in the case, depending on the stage which the proceedings have reached. This is known as service of the documents.

The court staff will get in touch with you about your

aware of all your needs. If you do not, any hearing

requirements. It is important that you make the court

may have to be delayed or adjourned to another date.

Llenwch y blychau yn yr adran hon fel a ganlyn:

Please complete the boxes in this section as follows:

- Blwch 1 Os oes gennych gyfreithiwr yn gweithredu ar eich rhan, rhaid i chi roi ei fanylion yma.
- **Box 1 –** If you have a solicitor acting for you, you must insert their details here.
- Blwch 2 Dyma'r cyfeiriad lle bydd y llys yn anfon yr holl ddogfennau ar gyfer y Deisebydd. Os oes gennych chi dwrneiod yn gweithredu ar eich rhan rhowch 'fel uchod' yma.
- **Box 2 –** This is the address to which the court will send all documentation for the Petitioner. If you have solicitors acting for you then enter 'as above'.

Cofiwch, os byddwch yn dweud bod gennych gyfreithiwr yn gweithredu ar eich rhan, dim ond â'r cyfreithiwr y bydd y Llys yn gohebu. Os bydd gennych unrhyw gwestiynau am eich achos, holwch eich cyfreithiwr.

Please note that if you indicate that you have a solicitor acting for you the Court will only correspond with them. Any questions that you may have about your case should be directed to your solicitor.

- Blwch 3 Dyma'r cyfeiriad lle bydd y llys yn anfon yr holl ddogfennau ar gyfer yr Atebydd. Os nad yw'r Atebydd yn byw yng Nghymru a Lloegr, efallai y cânt amser ychwanegol i ffeilio dogfennau. Holwch y llys i gael rhagor o fanylion.
- Box 3 This is the address to which the court will send all documentation for the Respondent. If the Respondent does not live in England and Wales, they may be given extra time to file documents. Please check with the court for more details.
- Blwch 4 Unrhyw bobl ychwanegol yn yr achos, er enghraifft os byddwch yn enwi unigolyn arall mewn achos godineb neu gysylltiad amhriodol ag unigolyn arall, gelwir yr unigolyn hwnnw yn Gydatebydd a dylid rhoi ei gyfeiriad ef neu hi yma ar gyfer cyflwyno holl ddogfennau'r llys. Does dim rhaid i chi enwi'r unigolyn yr honnir i'ch priod odinebu ag ef/hi oni bai y gallai'r honiad gael ei wrthwynebu. Yn ogystal, oni bai eich bod wedi cael caniatâd gan v Ilvs, ni ddylech enwi Cvd-atebydd os yw o dan 16 oed neu os honnir bod y Cyd-atebydd wedi'i threisio/dreisio gan yr Atebydd (gweler Paragraff 2.1 o Gyfarwyddyd Ymarfer 7A).
- Box 4 -Any additional people in the case, for example if you name another person in a case of adultery or an improper association with another person, that person will be known as a Co-Respondent and their address for service of all court documents should be entered here. You do not have to name the person with whom your spouse is alleged to have committed adultery unless the allegation is likely to be disputed. In addition, unless you have permission from the court, you should not name a Co-Respondent if they are under the age of 16 or are the alleged victim of rape committed by the Respondent (see Paragraph 2.1 of Practice Direction 7A).

Rhan 10: Deisyfiad

Deisyfiad y ddeiseb yw eich cais chi i'r llys. Dylech ystyried yn ofalus yr hyn yr ydych yn dymuno'i hawlio. Dylech addasu'r deisyfiad i weddu i'r hyn yr ydych yn ei hawlio.

(1) Y cais

Cadarnhewch beth yr ydych yn gwneud cais amdano.

(2) Costau

Os ydych yn dymuno hawlio bod yr Atebydd neu'r Cyd-atebydd yn talu'ch costau, rhaid i chi wneud hynny yn eich deiseb. Ni ellir hawlio ar ôl i ddyfarniad/gorchymyn gael ei roi. Fel arfer ni fydd y llys yn gwneud gorchymyn costau pan mae'r cais yn seiliedig ar fyw ar wahân ers 5 mlynedd.

(3) Gorchymyn Ariannol

Os ydych am i'r llys ddatrys unrhyw anghydfod ynghylch arian, gallwch wneud cais am orchymyn ariannol. Gall hwn ddelio ag eiddo, cynhaliaeth, cyfandaliad a/neu bensiynau. Dim ond cyn i chi ailbriodi neu ymrwymo i bartneriaeth sifil arall y gallwch wneud cais am orchymyn ariannol i chi. I gael rhagor o fanylion darllenwch daflen **D190 – Rwyf eisiau gwneud cais am orchymyn ariannol**.

Os na fyddwch yn llenwi'r adran hon yn awr, ond yn penderfynu gwneud cais am orchymyn ariannol yn ddiweddarach, mae'n bosibl y byddwch o dan anfantais yn ariannol.

Os ydych yn dymuno gwneud cais am unrhyw un o'r gorchmynion hyn, dylech nodi pa orchmynion yr ydych yn eu ceisio.

Fe'ch cynghorir i ymgynghori â chyfreithiwr os nad ydych yn sicr sut i lenwi'r adran hon neu pa orchymyn/orchmynion yr ydych eu hangen.

Os byddwch yn llenwi'r adran hon, neu'n penderfynu'n ddiweddarach gwneud cais am orchymyn ariannol, bydd angen i chi lenwi a ffeilio Ffurflen A i fwrw ymlaen â'ch cais pan fyddwch yn barod i wneud hynny.

Gallwch wneud cais i'r llys am orchymyn ariannol ar gyfer unrhyw blentyn/blant yn y teulu mewn perthynas â'r achos ysgaru/diddymu/ymwahanu (cyfreithiol), ond dim ond o dan yr amgylchiadau canlynol y caiff y llys wneud gorchymyn taliadau cyfnodol ar gyfer plentyn:

- os ydych chi a'r atebydd wedi gwneud cytundeb ysgrifenedig am gynhaliaeth plant;
- os yw'r plentyn yn llysblentyn i'r Atebydd;
- os nad yw'r plentyn neu'r sawl sy'n gofalu am y plentyn neu riant absennol y plentyn yn preswylio'n arferol yn y Deyrnas Unedig;

Part 10: Prayer

The prayer of the petition is your request to the court. You should consider carefully the claims which you wish to make. You should adapt the prayer to suit your claims.

(1) The application

Confirm what you are applying for.

(2) Costs

If you wish to claim that the Respondent or Co-Respondent pay your costs you must do so in your petition. It is not possible to make a claim after a decree/order has been granted. The court will not normally make a costs order where the application is based on 5 years separation.

(3) Financial Order

If you need the court to resolve any dispute over finances you can apply for a financial order. This can deal with property, maintenance, a lump sum payment and/or pensions. An application for a financial order for yourself can only be made before you remarry or enter into a new civil partnership. For more details please see leaflet **D190 – I want to apply for a financial order**.

If you do not complete this section now, but later decide to apply for a financial order, you may be at a financial disadvantage.

If you wish to apply for any of these orders, you should indicate which orders you seek.

You are advised to consult a solicitor if you are unsure about completing this section or about which order(s) you require.

If you complete this section or you later decide to apply for a financial order, you will need to complete and file a Form A to proceed with your application when you are ready to do so.

You can apply to the court for a financial order for any child(ren) of the family in connection with the divorce/ dissolution/(judicial) separation proceedings, but the court may only make a periodical payments order for a child if:

- you and the respondent have made a written agreement about child maintenance;
- · the child is a stepchild of the Respondent;
- the child or the person with care of the child or the absent parent of the child is **not** habitually resident in the United Kingdom;

- os ceisir taliadau sy'n ychwanegol i'r gynhaliaeth cynnal plant a delir o dan ffigurau a bennwyd gan yr Asiantaeth Cynnal Plant;
- os yw'r taliadau i dalu treuliau sy'n deillio o anabledd plentyn;
- os yw'r taliadau i dalu treuliau sy'n deillio o blentyn yn cael ei addysgu neu'n cael ei hyfforddi ar gyfer gwaith;
- os nad oes gan yr Gwasanaeth Cynhaliaeth Plant bŵer i bennu'r ffigur cynhaliaeth oherwydd oedran y plentyn.

Os nad oes yr un o'r uchod yn berthnasol i chi, dylech wneud cais am gynhaliaeth plant i'r Gwasanaeth Cynhaliaeth Plant; ni chaiff y llys wneud gorchymyn am gynhaliaeth plant yn eich achos chi.

Os nad ydych yn sicr a all y llys wrando eich cais, holwch gyfreithiwr; efallai y gall aelod o staff y llys eich helpu gyda'r ffurflen, ond ni allant roi cyngor cyfreithiol ichi. Mae'r daflen **D190 – Rwyf eisiau gwneud cais am orchymyn ariannol** ar gael hefyd.

Beth y bydd yn rhaid i mi ei anfon i'r llys?

Eich deiseb ysgaru/diddymu/ymwahanu (cyfreithiol) wedi'i llenwi'n gyflawn – un ar gyfer cofnodion y llys ac un copi i'w gyflwyno i'r Atebydd (ac un copi i'w gyflwyno i'r Cyd-atebydd os yw hynny'n berthnasol). Dylech gadw copi ar gyfer eich cofnodion.
Un dystysgrif priodas/partneriaeth sifil wreiddiol neu ardystiedig - ni dderbynnir llungopïau. (Yn achos ceisiadau brys efallai y byddwch yn gallu darparu ymrwymiad i'r llys i ddod a'r dystysgrif priodas/partneriaeth sifil wreiddiol neu gopi ardystiedig ohoni i'r llys yn ddiweddarach.)
Y ffi briodol ar gyfer codi'r ddeiseb. Darllenwch daflen EX50 – Ffioedd Llysoedd Sifil a Theulu i gael manylion y ffioedd sy'n daladwy ac a oes yn rhaid i chi eu talu.

- payments are sought in addition to child support maintenance paid under a Child Support Agency calculation;
- the payments are to meet expenses arising from a child's disability;
- the payments are to meet expenses incurred by a child in being educated or training for work;
- the Child Maintenance Service does not have power to make a maintenance calculation due to the age of the child.

If none of the above applies to you, you should make an application for child maintenance to the Child Maintenance Service; the court cannot make an order for child maintenance in your case.

If you are not sure whether the court can hear your application please consult a solicitor; a member of the court staff may be able to assist you with the form, but cannot give you legal advice. Leaflet **D190 – I** want to apply for a financial order is also available.

Your completed divorce/dissolution/(judicial) separation petition – one for the court records

What must I send to the court?

and one service copy for the Respondent (and one service copy for the Co-Respondent, if applicable). You should keep a copy for your records.
One original or certified marriage/civil partnership certificate – photocopies will not be accepted. (In cases of urgent applications it may be possible for you to provide an undertaking to the court to deliver the original or a certified copy of the marriage/civil partnership certificate to the court at a later date.)
The appropriate issue fee. Please see leaflet EX50 – Civil and Family Court fees for details on the fees payable and whether or not you have to pay them.